

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gid. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 30 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofljsk.
poslopju (Bischofshof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Kako so Rusi mir sklenoli z Turkom.

Čestiti bralec „Slov. Gospodarja“ se še gotovo spominjajo, kako so lani naši nemškutarski in magjarski turkoljubi prerokovali, da bo turški sultan ruskega carja premagal in vse Ruse v Donavu potopil, kolikor jih ne bo sam z mečem pohrustal. Sedaj so na sramoto postavljeni. Slavni ruski junaki so zmagali povsod in 2 uri blizu do Carigrada, glavnega turškega mesta, prodrli po 9mesečnem strahovitem klanju. Sedaj je turški sultan videl, da mu je vse upiranje zapstoj. Prosil je miru in 3. marca 1878. so njegovi poslanci vse podpisali, kar so ruski pooblastenci tirjali. Mir je sklenjen. Pogodbe tega miru niso vse natančno znane. Vendar toliko vemo, da se strašna vojska ni popolnem tako skončala, kako smo Slovani želeli. Kristijani niso vsi mohamedanskega jarma rešeni in nekaj dežel še le ostane turškemu sultanu v Evropi. Rusi so v to privolili bržčas zavolj Angležev, ki so popolnemu uničenju evropske Turčije nasprotni. Morebiti so ruski državniki tudi ozir vzeli na šopirajoče se Grke, kateri se sicer niso hotli vojskovati zoper Turka, sedaj bi pa vendar radi precej in jako imenitnih turških dežel imeli in Slovane od Carigrada, Soluna in sploh od Egejskega morja zavrno. Vsem tem zahtevam so modri Rusi sklenoli nasproti postaviti raztrgano in na smrt ranjeno Turčijo, neodviso in povečano Rumunijo, Srbijo, Črnogoro in pa kot silno zagovzdo sredi balkanskega polotoka — mogočno slovansko Bolgarijo. Turški sultan je v to prisiljen bil privoliti in tako se je sklenol mir. Nova Bolgarija obsega vse pokrajine, kder prebiva bolgarski narod, od Donava do Egejskega morja in od Drin-planine v Albaniji do Črnega morja. Mesta in trdnjave Vidin, Ruščuk, Silistrija, Šumla, Varna, Sofija, Filipopel, Monastir in Kavala pridejo Bolgarom v oblast. Okoli 3500 □milj bo nova slovanska in krščanska država velika. V njej bo 6 milijonov Slovanov, ki je 500 let pod strašnim turškim jarmom vzdihovalo, uživalo novo, zlato svobodo pod lastnim, izvoljenim

knezem ali vladarjem. Dve leti ostanejo ruski vojaki, kakih 50.000 mož, za stražo in obrambo v njej ter bodo v tem času novo, domačo bolgarsko vojno izurili, da se bo mlada država zamogla potem sama braniti. Ni dvomiti, da bodo marljivi Bolgari brž se ukrepili tako, da bodo naposled sami Turka iz Adrijanopelna, Soluna in Carigrada z Grki vred pognali. Dobrudžo dobijo Rumuni. Kos stare Srbije pripade Srbom in Črnogorci raztegnejo svoje meje do morja. Uboga Hercegovina in tužna Bosnija pa še ni rešena turškega jarma in ostanete ti dve slovanski deželi z Macedonijo, Albanijo, Epirom in Tesalijo vred pod Turkom — in to je, kar nam brani, da sklenjenega miru nismo popolnem veseli. Da temu požrtvovalni Rusi niso krivi to vé ves svet, vemo pa tudi, da se turkoljubi z tem edinim še tolažijo. Veseli jih, da še nekaj Slovanov vendar ječi pod muselman-skimi kremplji in dobro jim ugaja, da še turški sultan v Carigradu stoluje, nad cerkvijo sv. Sofije mohamedanski polumesec namesto sv. križa blišči in Turkom v Evropi ostane kakih 3200 □milj zemlje in 4 milijoni ljudi. V Aziji morajo pa Turki vsled sklenjenega miru Rusom prepustiti večji kos Armenije. Razun teh zgub na deželah morajo še plačati 400 milijonov rubljev bojne odškodnine t. j. 600 milijonov goldinarjev. To so poglavitne pogodbe miru, brž čas jih je pa še več tajnih, ki se bodo še le poznej izvedele. Čeravno se vse naše želje niso izpolnile, smemo Slovani vendar z vspehom sploh zadovoljni biti. Dokončana je namreč na čast slovanskemu imenu ena izmed najsilniših vojsk, oslobojen je veliki slovanski narod bolgarski, potrta je turška sila tako, da bodo tudi še njej povrženi kristijani otresli mohamedanski jarem, zaničevani, malo čislani Slovani so pa slavno prodrli do veljave na balkanskem velikem polotoku. Kmalu bo vsa Evropa strmé priznavala, da je njena dobra polovica — slovanska. Naši nemčurji rado pravijo, da z slovanščino človek nikam ne pride ter dajejo svojim otrokom francoske in angleške besede v glave phati, slovensčeno pa zaničujejo. No, sedaj se bodo kmalu

prepričali, kako abotni da so, in bodo debelo gledali, ko bodo zapazili od Celovca in Maribora tje doli do Skadarja, Soluna, Adrianopelna in Carigrada vse — slovansko! Sploh vspehi ravno skončane turško-ruske vojske so za slovanske narode in za bodočnost južno-izhodne Evrope neizmerno važni, imenitni in odločilni. Potoki krvi niso bili zapstojni prelititi. Sveti križ, krščanska omika in človečnost se dviga nad grobom 300.000 ubitih turških divjakov. Zato mora vsak pošten Slovan, vsak pameten kristijan, vsak blagodušen človek sedaj na koncu strahovitega boja hvaležen reči: Hvala bodi Bogu za sijajno zmago čez turške krvoločnike, večna slava slovanskim junakom!

Smrt cesarjevega očeta, nadvojvode Franc-Karola.

(Dopis iz Dunaja.)

Velika nesreča je zadela našo cesarsko rodino. Častitljivi oče svetlega cesarja, velikodušni nadvojvoda Franc-Karol, starosta cesarske familije, je po kratkej bolezni dne 8. marca okoli 12. ure umrl, imajoč 75 let in 3 mesece. Še pred 8. dnevi se je zdrav pa vesel sprehajal po „prater-ju“ ter je kakor vselej prav prijazno ozdravljaval na desno in na levo. V soboto 2. marca je prvokrat čutil neko slabost, vendar je še bil v nedeljo po svojej stari lepi navadi v dvorni kapeli pri predpoldanski in popoldanski službi božji. Le jezuitske cerkve ni mogel več obiskati; zato pa je dal oo. jezuitom naznaniti, da ga žalosti, ker mu ni moči v pustnih dneh k njim prihajati in tam pred izpostavljenim sv. Rešnjim telesom moliti. V torek mu je prihajalo vedno huje; a na pepelnico ni zabil svojega duhovnika opomniti, naj mu potrosi čelo z blagoslovljenim pepelom v spomin, da se je pričel resni postni čas. Nadjal se še pač ni, da bode pri njem tako naglo uresničen izrek: „prah si bil in v prah se povrneš“. V četrtek, ob katerem dnevu se začnejo pri oo. jezuitih postne predge, poslal je znovič glas, „da pozdravlja Maksa pl. Klinkowström-a, kterega je toliko let z takim veseljem poslušal, da ga pa menda odslej na tem svetu ne bode več ne videl ne slišal“. In tako je bilo. Na večer zdravniki naravnost povedo bližnjem okolici, da je njihova umetnost pri kraju. In sedaj se je skrbelo, da prejme visoki bolenik sv. zakramente. Pobožni nadvojvoda je želel, da se mu drugi dan pri sv. meši podeli sv. obhajilo. V petek okoli 10. ure je služil dvorni župnik v bolenikovem stanovanju sv. mešo, pri kterej je nadvojvoda prav pobožno prejel poslednjo popotnico. Prizor je bil sila genljiv. Okoli smrtne postelje so stali svitli cesar, cesarica, in še 2 jihova brata, vsi 3 sinovi. Umirajoči oče se je zahvaljeval duhovniku in okolo stoječim za vse dobrote in ljubezen, ktero so mu tako obilno skazovali. Sedaj mu naglo začne sapa zastajati. V kapeli se izpostavi sv. Rešnje Telo, ali že čez

pol ure se zopet shrani, ker je med tem blagi nadvojvoda izdehnil svojo dušo. Visoki gospod je bil zvesti sin matere katoliške Cerkve. Vsako leto je potoval k Materi božji v Marijino Celje in tamkaj se v zakladnici romarjem pokazujejo marsikteri dragoceni darovi, ktere je dobrotni nadvojvoda Marijinej cerkvi dal. V obče se priznavajo jegove krščanske čednosti, kakor so bile: resnična pobožnost, spodbudljiva ponižnost, blagodejna uljudnost, izvanredna dobrotljivost, ktera poslednja prav za prav kaže, kako dobra duša je bil ranjki. Reveži so ž njim mnogo, mnogo zgubili. Javnega delovanja se ni vdeleževal, a uplival je blagotvorno na vse svoje.

V soboto je bilo truplo balzamirano, ter ostane čez nedeljo v dvornih prostorih, kder počiva na krasno okinčanem odru. Na steni za zgavjem visi velika podoba Križanega, njej na desni in levi druge lepe svete podobe, kakor Jezus na oljski gori, obličje z trnjem venčanega Zveličarja. Marijino vnebovzetje itd. Okoli odra gori na srebrnih svečnikih 16 sveč. Pri znožju leže iz frišnih lepo dišečih cvetic spleteni venči. Noč in dan opravljajo duhovniki pri odru molitve. V pondeljek se prenese truplo v dvorno kapelo, kjer se bodo od 8—12stih vsake pol ure na enkrat tri sv. meše služile. V torek se bode vršil pogreb. Telo bo počivalo v cesarski raki pri oo. kapucinih. Rajni nadvojvoda je bil 3. sin cesarja Franca in bi imel po odstopu Ferdinanda I. leta 1848. postati cesar, a miroljubni mož cesarske krone ni hotel prejeti in jo je pustil svojemu prvemu sinu, sedanjemu cesarju Francu Jožefu I. J. Napotnik.

Gospodarske stvari.

Šoštanjsko pomočno društvo.

(Nasvet in vabilo.)

Marsikdo pride sedanji čas v denarne zadrege. Toda denar je predrag, obresti ali činži neznosljivo veliki in naposled za dolžnika pogubni. Da bi se vsakemu, ki je v taki sili, zamoglo pomagati z posojili za najboljši kup in da bi se ob enem budila štedljivost, združilo se je nekaj mož v Šoštanju v ta namen, da bi ustanovili „Pomočno društvo“ — Aushilfsverein. — Glavni namen društvu bi bil ta, da bi društveniki z majhnimi rednimi doneski drug drugega podpirali z posojili na najcenejši način. Vsak društvenik bi vsak teden na delež vplačeval po 50 kr. v društveno denarnico; za to bi dobil prva 3 leta na vsak delež pravico do posojila 100 fl. poznej 250 fl. Če vzame 2 ali več deležev, mora tudi 2krat ali večkrat po 50 kr. vplačati, ima pa tudi 2krat ali večkrat toliko kredita pri društvu; n. pr. kdor vzame 10 deležev, plača na teden 5 fl. uživa pa prva 3 leta za 1000 fl. in poznej za 2500 fl. kredita. Vloženi denar bi za vložnika ne ležal brez koristi, ampak ž njim